

A photograph of a person wearing a maroon dress, sitting with their hands clasped in their lap. The person is wearing a white long-sleeved shirt under the dress. The background is a plain, light-colored wall.

De opstanding van Rivka

Introductie

Roman

Dirk van de Glind

Rivka is met haar oom Peter naar de Franse Alpen afgereisd om antwoorden te vinden op vragen die ze heeft over haar vader. Omgeven door de tijdloze en woeste schoonheid van de bergen leren zij niet alleen elkaar, maar ook zichzelf beter kennen nu ze hun eigen demonen niet langer kunnen ontlopen.

Peter wil zijn nichtje verder helpen en steunen, maar als hij zijn herinneringen aan zijn broer voor haar ophaalt, beseft hij dat hij zelf ook nog niet klaar is met zijn verleden en dat hij Rivka misschien meer nodig heeft dan zij hem.

Rivka ontdekt dat ze meer op haar vader lijkt dan ze tot dan toe wilde weten en dat ze gedreven wordt door hetzelfde verlangen waarin haar vader verdwaalde.

ISBN 978-90-834364-1-8

9 789083 436418 >

Morgenland
UITGEVERIJ

De opstanding van Rivka

TOUT L'UNIVERSE

Dirk van de Glind

*“Je doet een stap voorwaarts
naar persoonlijke groei,
of een stap achterwaarts
naar veiligheid.”*

Abraham A. Maslow (1908-1970)

1

∞ Zomer 2023 ∞ Franse Alpen ∞

Rivka was al op. Ik had haar al eerder bij haar trekkers-tentje horen rommelen, maar omdat het nog vroeg was, had ik me nog een keer omgedraaid. Nu ik wakker schrok uit een lichte sluimer en haar weer hoorde, draaide ik me op m'n rug, vouwde mijn armen onder mijn hoofd en keek naar het strak gespannen katoen boven mij. We hadden een goede plek hier en konden vooral 's ochtends profiteren van de schaduw van de bomen en heesters aan de oost- en zuidkant van ons veldje. Het was duidelijk dat de zon al volop scheen en ook de vogels lieten met hun gezang weten dat het een mooie dag zou worden. De voorspellingen voor de komende dagen waren goed. Wat dat betreft zou er geen excuus voor ons zijn.

Weer voelde ik die aarzeling opkomen die ik tot nu toe steeds zonder al te veel moeite had kunnen negeren of overrulen met de gedachte dat het nu eenmaal gebeuren moest en er op me werd gerekend. Waarschijnlijk was dat zo eenvoudig geweest omdat het op die momenten toch nog niet mogelijk was en het in feite om slechts een gedachtenexperiment ging. Maar nu het zeer reëel begon te worden, nam ook m'n twijfel navenant toe. Was het niet verstandiger de hele onderneming af te blazen? Morgen zouden we naar de Tabor gaan en de mogelijkheid dat het voor Rivka verkeerd zou uitpakken kwam me opeens levensgroot voor. Misschien moest ik haar in bescherming nemen en haar zeggen dat ik er vanaf zag. We hadden in ieder geval nog een dag respijt en misschien was het sowieso beter nog een paar dagen te wachten tot we hier

wat meer geland waren en wat zekerder van onszelf zouden zijn. Maar ik wist dat Rivka er niet van zou willen weten en desnoods alleen zou gaan. En ik wist ook dat de twijfel vooral mezelf betrof, aangezien ik met geen mogelijkheid kon zeggen wat het met mij zou doen.

Het geluid van de kleine brander vertelde me dat ze water had opgezet en het zou niet lang meer duren of ze zou me vragen of ik zin had in koffie. Ze weet dat ik daar gek op ben en zou onmiddellijk argwaan krijgen wanneer ik niet op haar aanbod zou ingaan. Ik had haar gisteravond tenslotte zelf gezegd dat ze me wakker moest maken als ik nog sliep tegen de tijd dat de broodjes bij de receptie arriveerden. Dan konden we in ieder geval vroeg genoeg op pad gaan om de ergste warmte te ontlopen.

Ik kwam overeind, schoot een van m'n driekwartsbroeken aan, ritste de tent open, stak m'n hoofd naar buiten en trok een van de grimassen waarvan ik weet dat ze die grappig vindt. Onmiddellijk verscheen de brede glimlach die ik zo goed van haar ken en waarmee ze me op dat moment ontroerde omdat ik er zowel verwachting als vertrouwen in las.

'Goeiemorgen,' zei ze, 'lekker geslapen?'

'Héérlijk!' antwoordde ik, niet geheel naar waarheid, 'en jij?'

'Kon beter,' zei ze, en had kennelijk meteen door dat ik die onbedoelde voorzet zou kunnen inkoppen. Ze keek van me weg en wees naar de Obiou: 'Kijk eens, hoe mooi!'

De Obiou domineert hier met zijn ruim zevenentwintig honderd meter de omgeving. Vanaf de voorkant van ons veldje hadden we een schitterend zicht op de markante berg met de intrigerende kop.

Ik ritste m'n tent verder open en ging naast Rivka staan. De top van de Obiou baadde grotendeels in het zonlicht dat hem okergeel en blauw deed oplichten, terwijl de richels en kloven waar het licht niet of minder goed bij

kon, zich graniet grijs, donker paars en diep zwart aftekenen. Een paar kleine wolkjes leken wat te aarzelen rond de ruige rotsen, maar dreven dan toch voorbij.

‘Donders mooi..!’ zei ik zacht.

‘Ja,’ zei ze, ‘ik zit er al heel lang naar te kijken. Toen ik opstond, was alleen het bovenste puntje nog maar verlicht. Het is schitterend om te zien hoe zo’n berg tot leven komt. Dat zou je iedere dag moeten zien.’

Ik moest denken aan oom Gerrit die een eeuwigheid geleden tegen ons zei dat we de mooiste tijd van de dag in ons nest lagen.

Het water begon te koken. Rivka draaide de brander uit en schonk het hete water in twee filterhouders die op glazen theemokken stonden. Je kon goed zien hoe ze langzaam maar zeker vol liepen en verser kon je de koffie niet krijgen. Het gaf het koffiezetten iets ambachtelijks waar je normaal gesproken geen tijd voor nam en geen oog voor had.

Er was een tapplaats met afvoer aan de rand van onze kampeerplek. De kraan was bevestigd aan de andere kant van een muurtje dat tussen het wat lager gelegen weggetje en ons veldje was opgetrokken. Het muurtje was breed genoeg om er ons kookgerei op te zetten. Rivka had het gisteren ook al over ‘ons aanrecht’ gehad. De brander en de mokken stonden er stevig en Rivka kon zittend op haar laagzitter het water opschenken. De geur van verse koffie deed me goed en ik haalde m’n stoeltje onder de luifel vandaan en ging schuin naast haar zitten zodat ik de Obiou kon blijven zien.

Voor haar, in het gras, lag haar schetsboek. Het was gesloten. Rivka kan goed tekenen. Het was niet moeilijk voor haar om de Obiou met slechts een paar rake lijnen duidelijk herkenbaar weer te geven. Als ze er wat meer tijd in stak, zou ze hem tot in detail natuurgetrouw op het papier kunnen krijgen. Maar ze nam daar meestal geen

genoegen mee. Haar werk moest méér zijn. Een voorwerp dat ze tekende of schilderde moest iets te zeggen hebben, of daar in ieder geval aan bijdragen. En het was duidelijk dat de Obiou haar iets te zeggen had. Ze zou pas tevreden zijn wanneer ze daar de juiste lijnen, vormen en kleuren voor gevonden had.

Ik kende Rivka inmiddels goed genoeg om te weten dat ik niet naar de tekening van deze ochtend hoefde te vragen. Ze zou er zelf mee komen wanneer ze dat wilde. Ruimte was erg belangrijk voor haar. En nu misschien wel meer dan ooit.

Ze reikte me de koffie aan.

2

∞ Mei 2024 ∞ Dieren, Gelderland ∞

Ik heb beloofd het verhaal van mijn broer te vertellen, maar nu ik daarmee klaar ben, vraag ik me af of ik daarbij zuiver geweest ben in mijn motieven en of het in feite geen vlucht was in een verhaal waarmee ik vertrouwd ben en waarover ik controle heb.

Het artikel over Chris dat een jaar geleden in de krant verscheen, was feitelijk min of meer juist, maar deed hem toch zwaar tekort. Op sociale media waren de insinuaties en harde oordelen niet van de lucht. Er was nauwelijks verholen leedvermaak en boosaardige spot. Nadat ze zich eerder tegoed hadden gedaan aan het 'breaking news' over Rivka, smulden de mensen van het bericht over Chris - die uit zijn eigen kring nog het meest. Ik was verontwaardigd, woedend, maar kon het niet stoppen. Ik weet dat ik tekortgeschoten ben, ook veel eerder al, en wilde mijn schuld inlossen, in ieder geval iets ervan. Daarom heb ik niet alleen zijn verhaal verteld, maar ook voor hem gepleit, getuigd van zijn bestaan.

Ik moet eerlijk toegeven dat ik veel gemist heb en er jaren zijn geweest waarin ik Chris, ook uit een soort van verlegenheid met de omstandigheden, aan zijn eigen lot overliet en het gesprek met hem niet meer aanging. Dat leek toen voor ons beiden het beste, maar het heeft me nooit lekker gezeten. En toen ik zijn verhaal zo compleet mogelijk wilde vertellen, besefte ik terdege dat ik niet alleen op mijn eigen herinneringen en interpretaties kon

afgaan. Een mens heeft meerdere kanten en we zien er altijd wel een paar over het hoofd, ook van degenen van wie we houden. Of misschien juist wel van hen, omdat we te dicht bij ze staan. Misschien ook houden we bewust of onbewust kanten en lagen van onze persoonlijkheid voor elkaar verborgen. En voor onszelf.

Meerdere keren heb ik lang en indringend met Hilde gesproken die ik zo op een wonderlijke manier beter heb leren kennen en ook over haar heb ik mijn jarenlange oordeel op z'n minst gedeeltelijk moeten herzien. Het heeft me geholpen mijn broer beter te begrijpen.

De gesprekken met Rivka zelf waren intens en waardevol, maar vaak ook confronterend, zeker die tijdens onze trip naar de Tabor. Ik heb van het begin af aan een zwak voor haar gehad en zij was altijd open naar mij. Maar toen we meer de diepte ingingen, begon ik te vermoeden dat haar openheid ten dele schijn was geweest. Omdat ze mij gemakkelijk iets van zichzelf liet zien, was ik tevreden met ons contact en voelde me zelfs door haar bevoorrecht. Maar in onze laatste gesprekken verklaarde ze me zonder omwegen dat zij haar zogenaamde openheid graag gebruikt als een rookgordijn waarachter zij zich kan verbergen met wat haar dieper raakt, dieper pijn doet en dieper verheugt. Anderen begrijpen dat toch niet, zei ze.

Natuurlijk heb ik ook met mijn broers en zussen over Chris gesproken. Dat leverde meer nuance voor een aantal van mijn eigen herinneringen op, en een paar verhalen die ik nog niet kende. Hoewel daar soms bij gelachen kon worden, kreeg ik toch de ongemakkelijke indruk dat, net als bij de gesprekken met Hilde en Rivka, het een gevoel van schuld was dat resoneerde in al onze herinneringen en verhalen waarin Chris een rol speelt.

Chris geloofde er heilig in dat je van al je schulden bevrijd zou kunnen worden, maar ik vrees dat hij er niet in geslaagd is zich ooit werkelijk vrij te maken. Ook uitein-

delijk niet. Ik denk dat hij ook zelf, net als wij nu, nooit in staat is geweest zijn leven compleet te overzien, de grondtoon ervan op te vangen en te verstaan, het hoe en waarom van zijn keuzes te doorgronden. Dat is geen oordeel over mijn broer, maar een constatering op basis van mijn eigen ervaringen met mijn eigen leven.

Ik heb een vage herinnering aan mijn zeer vroege kindertijd, toen ik nog geen taal had, ook innerlijk niet. Om die herinnering te beschrijven ben ik aangewezen op woorden die ik pas later leerde kennen en die de herinnering zelf onherroepelijk kleur en betekenis van latere datum geven. Ik zie een merkwaardig bewegend mozaïek van wriemelende groene vormen met lichtere en donkerdere randen en gedeelten die elkaar voortdurend in intensiteit afwisselen in een eindeloos herhaalde choreografie die toch steeds weer anders is. Als ik vandaag naar de blaadjes van een boom kijk, die door de wind worden bewogen, kan ik me vrij moeiteloos weer de baby wanen die op een warme zomerdag in een kinderwagen onder een boom is gelegd en opkijkt naar het bewegende bladerdak. Zolang ik er dromerig naar staar, verschijnt het groen als in een abstract, magisch en tweedimensionaal schilderij. Maar zodra ik bewust scherp stel, zie ik diepte en weet ik waar ik naar kijk: de blaadjes van een boom die door de wind worden bewogen in een levendige dans. En weer bespringt me een diepe vreugde over de ontdekking van het gewaar worden, over de poort van binnen naar buiten – en omgekeerd – die altijd openstaat voor wie kan zien.

Het verhaal van mijn broer kan me voorkomen als een abstract schilderij waarvan ik de compositie niet begrijp en de betekenis niet doorgrond. Het is bovendien een schilderij dat er vanuit een andere hoek en met de veranderende lichtval van mijn eigen stemmingen nooit hetzelfde

de uitziet. Toch heb ik geprobeerd door de poort van mijn leven nú naar zijn leven tóen te gaan. Ik stelde mijn blik scherp en heb beschreven wat er op mijn netvlies verscheen. Ik wilde begrijpen wat ik dan zag. Ik wilde mijn broer terug. Ik wilde hem eindelijk omarmen in wie en wat hij werkelijk was en wat ik tot nu toe niet heb kunnen of willen zien in het donkere gewriemel van te weinig licht en teveel schaduw waarin zijn leven zich afspeelde. Daarbij heb ik in ieder geval meer inzicht in het mijne gekregen. Vaker dan me lief was, was hij een spiegel voor me en ik ging hem vele jaren meer uit de weg om mezelf te ontlopen dan vanwege de moeite die ik met hem had. Maar ik heb oprecht geprobeerd zijn verhaal te vertellen. Ik had daar meerdere redenen voor. De eerste is...

‘Peter..? Ga je mee?’ klinkt het van beneden. Joanne zal al wel klaar zijn voor vertrek. We zijn benieuwd wat we te zien gaan krijgen.

‘Ik kom eraan!’ roep ik naar de deur achter mij. Ik zou me graag ontspannen voelen. Maar ik ben het niet.

‘In den beginne schiep God de hemel en de aarde.’ Deze eenvoudige zin, waarmee de Bijbel opent, lijkt op het eerste gezicht niet meer dan een mededeling aan het publiek dat in afwachting is van de voorstelling: gaat u zitten alstublieft, het verhaal van de mensheid gaat beginnen. Maar wie heeft nagedacht over de eenzaamheid van de schepper, die vooraf ging aan haar scheppingswerk? Wie heeft haar angsten, onzekerheid en twijfel gepeild waar ze doorheen moest voor ze tot haar creatie komen kon?

Er staat geschreven dat de aarde woest en leeg was toen God zei: ‘Er moet licht zijn!’ Het licht kwam als bij toverslag, maar wie weet hoe lang God gearzeld heeft voor zij die stoutmoedige woorden durfde te spreken die haar de horror van de afgrond zouden openbaren?

Er is gezegd dat God met haar schepping de chaos overwon. Dat zal waar zijn, maar de goedgebouwde lezer gaat er gemakkelijk aan voorbij dat de wanhoop van de chaos nodig is om welke schepping dan ook mogelijk te maken. Misschien is het de tragiek van het menselijk leven dat wie het voor de wind gaat en alles mee heeft, maar moeilijk tot iets van betekenis komt. Een penseel vasthouden kan iedereen en een kleurrijk schilderijtje maken zal met enige oefening ook nog wel gaan, maar iets maken dat oorspronkelijk is en betekenis heeft, is alleen hun gegeven die af durfden te dalen in de chaos om hun demonen in de ogen te zien.

God moet geweten hebben dat door het licht te scheppen de chaos niet langer verborgen zou kunnen blijven. De chaos van dat moment, en de chaos van de onvoorstelbare barbarij waartoe de mens in staat zou blijken te zijn en het diepe leed dat hij zijn naaste berokkenen zou. Wie had het God kwalijk kunnen nemen wanneer zij niet begonnen was aan haar schepping? Wie had het haar kunnen verwijten wanneer zij haar ogen niet geopend had en zich was blijven koesteren in de veilige slaap van eeuwige vergetelheid?

Priesters en predikers hebben het scheppen geduid en verkondigd als een activiteit die louter en alleen aan God was voorbehouden. De mens zou hooguit kunnen maken, en dan vooral námaken en nádoen. Gelovigen werden aangespoord gehoorzame volgelingen te zijn. Mensen die het desalniettemin waagden eigen, oorspronkelijke wegen te gaan, werden beschuldigd van hoogmoed. En misschien niet eens zonder reden.

Er is moed voor nodig schepper te zijn, creatief te zijn, oorspronkelijk te zijn, het nieuwe en nooit eerder gedachte of geziene aan te durven. Het eerste dat van God gezegd wordt, is dat ze het ongedacht nieuwe schiep, en daarmee het risico van de mislukking niet uit de weg ging. Misschien dat daarom maar weinigen het aandurven schepper te zijn, kunstenaar te zijn. Misschien dat daarom de meeste mensen zich liever daar ophouden waar het leven veilig en overzichtelijk is.

Rivka vertelde me hoe moeilijk het kon zijn aan een schilderij te beginnen. Vooral in de tijd dat ze nog op de kunstacademie zat was dat een probleem voor haar geweest. Zolang het doek nog leeg was, was alles nog mogelijk. Maar met de eerste penseelstreek, en iedere volgende, viel een reeks van mogelijkheden af. En ze wist van tevoren dat de kans klein was dat het schilderij in alle

opzichten worden zou wat ze ervan gehoopt had. Hoe ze ook streefde naar het perfecte beeld, ze moest leven met het pijnlijke weten dat ze dat waarschijnlijk nooit zou kunnen maken.

In de afgelopen jaren was ze haar verlangen echter langzamerhand als een belangrijke drive gaan zien om, dwars tegen alle mislukking in, te blijven gaan voor wat werkelijk goed is. Daarbij vroeg ze zich wel eens af wat dat diepe verlangen zelf eigenlijk was en waar het zijn oorsprong vond. En waarom ze het niet missen wilde, terwijl het haar soms veel pijn en moeite kostte en ze een veel rustiger leven zou hebben als dat vreemde verlangen er niet was.

Ze sprak me niet tegen toen ik zei dat het volgens mij met God te maken had. Ik zag aan haar frons dat ze deze mogelijkheid serieus overwoog. Ik meende zelfs een vluchtige glimlach en een lichte twinkeling in haar ogen te zien, maar dat kan verbeelding geweest zijn.

De opstanding van Rivka

300 blz.

ISBN 9789083436418

www.morgenlanduitgeverij.nl

www.dirkvandeglind.nl

dvdglind@hotmail.com

**Voel je vrij om deze pdf
te delen met wie je maar wilt.**